

ผื่นแดงที่หน้า Red face syndrome

ศ.พญ.วรัญญา บุญชัย

คลินิกผื่นแพ้สัมผัส หน่วยตรวจโรคผิวหนัง

ภาควิชาตจวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล .

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผื่นแดงที่หน้า หรือ Red face syndrome

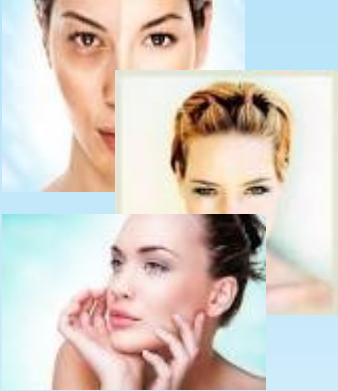
ลักษณะเป็นผื่นแดงเล็กๆ คล้ายผดบริเวณใบหน้า อาจมีอาการคันหรือไม่ก็ได้ เวลาลูบจะรู้สึกสากที่ผิวหนัง อาจมีอาการแสบคัน ระคายเคือง ไวต่อแดด และเหงื่อ

ผื่นแดงที่หน้าเป็นปัญหาที่พบบ่อยในปัจจุบันส่วนมากพบในผู้หญิงเนื่องจากใบหน้าเป็นบริเวณที่มีโอกาสสัมผัสสารต่างๆ หลายชนิด มีการใช้ผลิตภัณฑ์และเครื่องสำอาง ทำให้พบผื่นแดงที่หน้าได้บ่อย และเป็นปัญหาในการวินิจฉัยและรักษาในปัจจุบัน ซึ่งสาเหตุของผื่นแดงที่หน้านั้นเกิดได้จากหลายสาเหตุที่สำคัญ คือ

1. ผื่นผิวหนังอักเสบบริเวณผิวหนัง (Seborrheic dermatitis) ลักษณะเป็นผื่นแดงคัน มีขุยสีเหลืองเป็นมัน มักพบบริเวณข้างจมูก คิ้ว ใบหู ร่วมกับมีรังแคที่หนังศีรษะ
2. ผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง (Atopic dermatitis) ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะมีผิวแห้ง มีผื่นแดงคันบริเวณหน้าร่วมกับผื่นบริเวณอื่นๆ เช่น คอ ข้อพับแขน ขา พบในผู้ป่วยที่มีประวัติกรรมพันธุ์เป็นโรคในกลุ่มภูมิแพ้ เช่น แพ้อากาศ คันตา หอบหืด เป็นต้น
3. ผื่นแพ้สัมผัส (Allergic contact dermatitis) มีผิวหนังคันอักเสบบริเวณที่สัมผัสกับสารที่แพ้ เช่น เครื่องสำอาง ส่วนมากมักเกิดอาการหลังใช้เครื่องสำอางหรือสัมผัสสารที่แพ้ ประมาณ 2 สัปดาห์ ถึง 3 เดือน

(สาเหตุของผื่นแดงที่หน้า ต่อ)

4. **ผื่นระคายสัมผัส (Irritant contact dermatitis)** เกิดขึ้นในกรณีที่สัมผัสสารมีฤทธิ์ก่อระคายปริมาณมากและระยะเวลานาน พบผื่นแดงอักเสบที่มีขอบเขตชัดเจนในบริเวณที่มีการสัมผัส จะมีอาการบวมแดง แสบร่วมด้วย นอกจากนี้อาจเกิดขึ้นได้ในผู้ที่ใช้เครื่องสำอางที่มีส่วนผสมเป็นกรดวิตามินเอ กรดผลไม้หรือสารที่มีฤทธิ์ลอกผิวต่อเนื่องเป็นเวลานาน

5. **ผื่นสัมผัสจากสารร่วมกับแสง (Photocontact dermatitis)** มีการสัมผัสสารก่อภูมิแพ้ เช่น ครีมกันแดด น้ำหอม ร่วมกับโดนแสงแดด ซึ่งจะพบผื่นอักเสบได้บริเวณที่ได้รับแสงนอกร่มผ้า เช่น ใบหน้า หน่อก แขน

6. **ผื่นแพ้แสง (Photosensitive dermatitis)** ผิวหนังมีความไวต่อแสงแดด แสบ แดง พบในกลุ่มผู้ป่วยแพ้ภูมิตนเอง SLE อาจมีอาการระบบอื่นร่วมด้วย

7. **ผื่นผิวหนังอักเสบรอบปาก (Perioral dermatitis)** มีลักษณะเป็นผื่นแดง ตุ่มแดง หรือตุ่มหนองคล้ายสิว พบรอบริมฝีปาก

8. **ผื่นผิวหนังอักเสบชนิด Rosacea** พบมากในคนผิวขาว จะมีอาการหน้าแดงง่าย ตุ่มแดงอักเสบ ตุ่มหนอง หลอดเลือดฝอยขยายที่บริเวณใบหน้า มักมีประวัติว่าเป็นผื่นมากขึ้นเมื่อโดนความร้อน แสงแดด มีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ หรือดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์

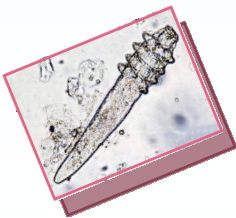
9. **สิว (Acne)** ผู้ที่เป็นสิวมักมีผิวมัน พบสิวนบนใบหน้าได้หลายรูปแบบ เช่น ตุ่มแดงอักเสบ ตุ่มหนอง ทุ่งใต้ผิวหนัง หรือพบเป็นสิวหัวเปิดมีจุดดำตรงกลาง

10. **ผิวหนังบางและหลอดเลือดฝอยขยายจากยาคอร์ติโคสเตียรอยด์ (Corticosteroid atrophy and telangiectasia)** เป็น

ผลข้างเคียงจากการทายาหรือกินยาที่มีส่วนผสมของคอร์ติโคสเตียรอยด์ต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน พบในผู้ที่ใช้นานเกินการควบคุมของแพทย์

11. **ผิวหนังอักเสบจากไรขน (Demodicosis)** ผื่นแดงคัน มักพบในผู้ที่ใช้ยาทาสเตียรอยด์มาก่อน

จะเห็นได้ว่าอาการผื่นแดงที่หน้าเกิดได้จากหลายสาเหตุดังนั้นเพื่อให้ได้การวินิจฉัยและรักษาได้อย่างถูกต้องจำเป็นต้องอาศัยประวัติการตรวจร่างกายและบางครั้งอาจต้องทำทดสอบภูมิแพ้ผิวหนังโดยวิธีปิดสารทดสอบบนผิวหนัง (Patch test) เพื่อหาต้นเหตุของผื่นแดงที่หน้า **ประโยชน์ของการทำทดสอบภูมิแพ้ผิวหนัง คือ หากตรวจพบสารที่แพ้ จะทำให้สามารถหลีกเลี่ยง และป้องกันการสัมผัสสารที่แพ้ได้**

สารก่อภูมิแพ้ผิวหนังที่เป็นต้นเหตุของผื่นแดงที่หน้าที่พบบ่อย

ผลิตภัณฑ์ที่ใช้กับใบหน้า เช่น เครื่องสำอาง สบู่ล้างหน้า ครีมบำรุงผิวหน้า สารที่แพ้ได้แก่ สารกันเสีย น้ำหอม สารที่ทำให้เกิดฟอง (Cocamidopropyl betaine) เป็นต้น

แชมพูสระผมและผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ใช้กับเส้นผม

สารที่มาจากผื่นแพ้สัมผัสบริเวณมือ เช่น โลหะ นิกเกิล ทอง สารในยาทาเล็บ เป็นต้น

ข้อควรปฏิบัติสำหรับผู้มีผื่นแดงที่หน้า คือ

1. หยุดใช้เครื่องสำอาง และสารที่สงสัยว่าเป็นต้นเหตุทันที เพราะการใช้สารที่แพ้ต่อไป จะทำให้มีผื่นที่หน้ามากขึ้น

2. ไม่ควรซื้อยามาทาเอง ควรมาพบแพทย์

เพื่อการวินิจฉัยและรักษาที่ถูกต้อง
3. พบแพทย์เพื่อทำการทดสอบภูมิแพ้ผิวหนัง โดยวิธีปิดสารทดสอบบนผิวหนัง (Patch test) โดยชุดทดสอบเครื่องสำอาง (Cosmetic series) พร้อมก็นำผลิตภัณฑ์ที่สงสัยว่าทำให้เกิดผื่นแดงที่หน้ามารวมทดสอบด้วย

หากท่านต้องการปรึกษาแพทย์ผิวหนัง
เพื่อการดูแลรักษาที่ถูกต้อง
หรือต้องการทำทดสอบภูมิแพ้ผิวหนัง
โดยวิธีปิดสารทดสอบบนผิวหนัง (Patch test)

ติดต่อสอบถามได้ที่
หน่วยตรวจโรคผิวหนัง โรงพยาบาลศิริราช
โทร 02-4197380-1